

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/59/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6223010070
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6223010070.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a Mgr. Ivany Datlovej, na verejnom zasadnutí dňa 19. júla 2023 v trestnej veci obžalovaného Q. E. za zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Tr. zák. a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 22.05.2023, sp. zn. 3T/22/2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného Q. E. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný uznaný za vinného zo zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák. a z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa XX.XX.XXXX v čase o XX.XX h vo N. E. na ul. H. č. XX, na prízemí, v byte č. 3, nohou rozkopol, riadne uzatvorené, jednokridlové plné vchodové dvere do bytu, z vonkajšej strany opatrené guľou, zapísaného na LV č. XXXX, k. ú. N. E. a takto následne bez súhlasu oprávnenej osoby - vlastníka bytu poškodeného P. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, N. E. a užívateľa bytu poškodeného B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. E. vošiel do vnútra bytu a tam neoprávnene zotrval, pričom mal vedomosť, že poškodený B. C. býva v predmetnom byte a taktiež mal vedomosť o jeho veku, v obývačke poškodeného P. N. doposiaľ presne nezisteným spôsobom udrel do oblasti tváre, čím mu spôsobil odreninu tváre v časti hornej pery pod nosom, bez potreby lekárskeho ošetrovania a liečby a následne pristúpil k poškodenému B. C., ktorý sedel na gauči, pričom poškodenému nadával, že je hajzel a tohto najmenej X krát udrel zovretou päšťou do oblasti tváre, čím svojím konaním podľa lekárskej správy zo dňa XX.XX.XXXX z N. n.o. N. E. spôsobil poškodenému B. C. poranenia, a to pomliaždenie nosa, pomliaždenie tváre vpravo a čela v pravou s dobou liečby 7 dní a poškodením zámku vchodových dverí spôsobil poškodenému P. N. škodu najmenej vo výške 9,- Eur a uvedeného konania sa dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš zo 14.05.2018 sp. zn. 3T 252018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25.09.2018 sp. zn. 5To 96/2018 odsúdený za zločin zabitia podľa § 148 ods. 1 Trestného zákona na nepodmienečný trest odňatia slobody 4 roky v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 194 ods.3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l), k) Tr. zák., § 37 písm. h), m) Tr. zák., § 38 ods. 5 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák., § 74 ods. 1 Tr. zák. mu bolo uložené protialkoholické a protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný odvolanie prostredníctvom svojej obhajkyne písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 24.05.2023, ktoré písomne odôvodnil jednak sám písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 15.06.2023 a jednak prostredníctvom svojej obhajkyne písomným podaním z toho istého dňa, a to proti výroku o treste.

Nesúhlasil s výškou uloženého trestu, ktorý považoval za neprimerane prísny. Dal do pozornosti, že prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. nespáchal úmyselne, naviac liečba poškodeného B. C. trvala 4 až 5 dní, avšak tento podľa vlastného vyjadrenia nebol obmedzený v obvyklom spôsobe života závažným spôsobom. Byť nepatrila chránenej osobe - poškodenému B. C., ale ďalšiemu poškodenému P. N.. O veku B. C. nemal vedomosť, vedel len, že tento poberal výsluhový dôchodok, nakoľko pred tým pracoval v bani. K. skutku nepoprel, ale podieľal sa na ňom alkohol a lieky, ktoré pred tým požil a aj znalkyňa z odvetvia psychiatrie potvrdila, že ich použitie malo delibrujúce účinky na jeho správanie.

Jeho cieľom bolo dostať sa len k svojim peniazom, ktoré mal pre svojho štvorročného syna, ktorého musel zveriť do výchovy starej matke a ktoré mu odcudzila svedkyňa F. A., pričom tieto následne boli nájdené v jej taške. Pri miernejšej právnej kvalifikácii by mu mohol byť uložený len trest odňatia slobody na 6 mesiacov až 2 roky, preto zopakoval, že výmera uloženého trestu bola vysoká a odlúči ho od jeho syna na neprimeranú dobu, najmä, ak by sa po vykonaní uloženého trestu chcel o neho osobne starať. Zdôraznil, že k trestnému činu sa nielen priznal a oľutoval ho, ale taktiež sa obom poškodeným ospravedlnil už v prípravnom konaní a poškodenému aj nahradil škodu, dokonca vo vyššej výške, ako ju spôsobil. Prevýchovný účel mal na neho aj výkon samotnej väzby. Okrem toho prvostupňový súd, ani prokurátor nebrali do úvahy jeho nepríčetnosť a nevážili procesný postup v zmysle § 215 ods. 1 písm. e) Tr. por. Zároveň poukázal na ust. § 39 ods. 2 písm. c), d) Tr. zák., § 40 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ako aj ust. § 156 ods. 1 Tr. zák., § 123 ods. 2 písm. a) Tr. zák., ktoré mali byť v jeho prípade aplikované.

Prostredníctvom svojej obhajkyne zdôraznil, že na hlavnom pojednávaní uznal vinu za skutok kladený mu za vinu obžalobou a svoje konanie oľutoval. V prebiehajúcom konaní nerobil obštrukcie, keďže nepodával zbytočné sťažnosti. Takýmto postojom uľahčil prvostupňovému súdu proces dokazovania, ktoré bolo zamerané už len vo vzťahu k výrokom o treste a náhrade škody, čo však konajúci súd nezohľadnil dostatočne. V jeho prospech vyznelo aj to, že už pred hlavným pojednávaním uhradil poškodenému spôsobenú škodu.

V ďalšom poukázal na zásadu individualizácie trestu, v rámci ktorej možno vo výnimočných prípadoch aplikovať ust. § 39 Tr. zák. a uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenú v osobitnej časti Trestného zákona. V tomto smere okresný súd nepostupoval dostatočne, nakoľko ak by riadne skúmal spôsob spáchania trestných činov, ich minimálne škodlivý následok pre spoločnosť, jeho snahu nahradiť škodu bezprostredne po jeho vzniku, dospel by k záveru, že ich obsah a rozsah prekračuje hranice len pre bežné priznanie statusu poľahčujúcich okolností. Do bytu, v ktorom žije chránená osoba, síce vstúpil bez súhlasu, avšak mal vedomosť, že sa v tom čase okrem nej v byte nachádzajú ďalšie dve plnoleté osoby, teda nemohol očakávať menší odpor zo strany chránenej osoby pri vstupe do bytu. Kladenie menšieho odporu chránenej osoby - osoby vyššieho veku predpokladá zvýšenú motiváciu, ktorá vedie k spáchaniu trestného činu, avšak Trestný zákon spáchanie takýchto trestných činov sankcionuje v kvalifikovaných skutkových podstatách uložením prísnejšieho trestu. Aj v jeho prípade len z tohto dôvodu došlo k právnej kvalifikácii skutku aj ako zločinu, hoci z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že smeroval svoje konanie voči chránenej osobe, najmä ak nemal úmysel v byte ju napadnúť, ale ani úmysel neoprávnene vstúpiť do jej obydľia. Jeho prvotnou motiváciou bolo, že chcel ísť za svojou priateľkou F. A., ktorá sa v byte nachádzala.

Za takýchto okolností bolo možné dospieť k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na to, aby pri uložení trestu boli použité ust. § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Tr. zák., teda mu mal byť uložený trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby 5 rokov a 6 mesiacov, ktorý by splnil aj represívnu, aj výchovnú funkciu, a to nielen vo vzťahu k jeho osobe, ale aj vo vzťahu k ochrane spoločnosti. Splnil všetky podmienky na konanie o dohode o vine a treste, pričom mu bolo na ťarchu, že konajúci prokurátor nepristúpil na využitie tejto zákonnej možnosti. Zároveň zdôraznil, že nemala byť u neho ustálená

príťažujúca okolnosť podľa ust. § 37 písm. m) Tr. zák., keďže mu bol trest ukladaný aj podľa ust. § 38 ods. 5 Tr. zák. a za takého stavu by počet poľahčujúcich okolností prevládal nad príťažujúcimi.

Uložený trest okresným súdom považoval za neprimerane prísny a vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. b), e) Tr. por. napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil v časti výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám tak, že mu podľa § 194 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l), k) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Tr. zák. uloží úhrnný trest odňatia slobody nižší ako 5 rokov a 6 mesiacov.

Na verejnom zasadnutí prokurátor krajskej prokuratúry považoval napadnutý rozsudok za zákonný a správny, vrátane výroku o treste. Vzhľadom na osobu obžalovaného by nebolo namieste použitie zákonného ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, ktorý mu bol uložený na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby a preto navrhol jeho odvolanie zamietnuť ako nedôvodné.

Obhajkyňa sa v plnom rozsahu pridrižovala dôvodov uvedených v písomnom odôvodnení odvolania a navrhla, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody a obžalovanému uložil podstatne miernejší trest, ako mu bol uložený.

Obžalovaný sa pripojil k návrhu svojej obhajkyne, zdôraznil, že dostal veľmi vysoký trest a domáhal sa jeho zníženia.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané by prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. vo vzťahu k výroku o treste, čo však zistené nebolo. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku o treste a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nebolo podané dôvodne.

Primárne je nutné konštatovať, že výrok o vine obžalovaného, ktorým bol uznaný za vinného zo zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák. a z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe ako je vyššie uvedený, už nadobudol právoplatnosť, nakoľko obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, pričom okresný súd jeho vyhlásenie uznesením prijal a následne rozhodol odsudzujúcim rozsudkom. Aj výrok o ochrannom opatrení, a to o uložení ochranného protialkoholického a protitoxikomanického ústavného liečenia, už nadobudol právoplatnosť, keďže ho odvolaním nenapadla žiadna z oprávnených osôb.

Časť obhajoby obžalovaného, hoci v rámci odvolania len proti výroku o treste, smerovala aj k zmierneniu právnej kvalifikácie skutku, ktorý mu bol kladený za vinu, avšak krajský súd nemohol v odvolacom konaní preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť výroku o vine, práve preto, že tento už nadobudol právoplatnosť a nebol odvolaním napadnuteľný, o čom bol obžalovaný pred jeho vyhlásením, že sa cíti vinný, riadne poučený. Za takéhoto stavu musel teda vychádzať z právnej kvalifikácie skutku, z ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného, tak ako bola zistená a ustálená v napadnutom rozsudku prvostupňovým súdom.

Pokiaľ ide o úvahy o druhu a o výmere uloženého trestu, druhostupňový súd sa stotožnil s výrokom prvostupňového súdu, ktorým obžalovanému uložil vyššie uvedený úhrnný trest odňatia slobody, vrátane spôsobu jeho výkonu, keďže ho nemohol považovať za neprimeraný, čo by bolo dôvodom na zrušenie tohto výroku podľa ust. § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. Okresný súd dostatočne zhodnotil osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť nápravy, ako aj ďalšie rozhodujúce skutočnosti a okolnosti, na ktoré bolo potrebné prihliadnuť a preto v tejto časti poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku na stranách č. 4 a 5. Tento správne priznal obžalovanému dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l), k) Tr. zák., t.j., že sa priznal k spáchaniu trestných činov a úprimne ich oľutoval, ako aj, že dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu. Taktiež správne u neho ustálil dve príťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. h), m) Tr. zák., t.j., že spáchal viac trestných činov (jeden zločin a jeden prečin) a už bol za trestný čin odsúdený, teda ich pomer bol 2 : 2 a z tohto dôvodu nedošlo k zmene hraníc zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Súčasne bolo potrebné zobrať do úvahy, okrem pomeru poľahčujúcich a príťažujúcich

okolností, aj mieru ich závažnosti, ktoré v nezanedbateľnej miere vyznievali jednak v prospech, ale aj v neprospech obžalovaného.

V tomto smere nebola dôvodnou jeho odvolacia námietka, že u neho nemala byť ustálená priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., keďže pri ukladaní trestu bolo u neho aplikované ust. § 38 ods. 5 Tr. zák., nakoľko spáchal opätovne zločin a práve z tohto dôvodu sa zvyšovala dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3-inu. Takýto právny stav nastal len vo vzťahu k jeho odsúdeniu uvedenom v odpise z registra trestov pod č. 14, ktoré bolo aj súčasťou skutku, ktorý mu bol kladený za vinu. Nemožno však prehliadnuť jeho ďalšie odsúdenia, napr. uvedené pod č. 12, kedy mu bol trestným rozkazom Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 12.03.2016, sp. zn. OT/13/2016, právoplatným tým istým dňom, za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zák., uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace, na výkon ktorého bol zrazený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, a ktorý vykonal dňa 12.01.2017, ako aj všetky ďalšie odsúdenia, ktorými mu boli uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody a ohľadne ktorých nedošlo u neho k zahladeniu odsúdenia. Takýmto postupom teda v danom prípade nedošlo k tzv. dvojitému pričítaniu tej istej okolnosti v neprospech obžalovaného, ktoré by bolo neprípustné.

V prospech obžalovaného vyznievalo jeho vyhlásenie na hlavnom pojednávaní, že je vinný zo spáchania skutku kladeného mu za vinu obžalobou podľa ust. § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., nakoľko zo zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR vyplýva, že samotné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa zmieneného zákonného ustanovenia Trestného poriadku a jeho následné prijatie súdom samo o sebe síce nie je možné považovať za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. n) Tr. zák., ale len za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. l) Tr. zák., avšak takýto postoj obžalovaného je potrebné vziať v úvahu, keďže neodvolateľne prijme všetky právne účinky uznania viny, dokonca bez toho, aby vopred vedel, aký druh trestu a v akej výmere mu bude následne súdom uložený, a preto možno aplikovať pri ukladaní trestu ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. vzťahujúce sa na konanie o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, t.j. môže mu byť uložený trest odňatia slobody znížený o 1/3-inu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Obžalovanému bol ukladaný úhrnný trest odňatia slobody za dva trestné činy, a to za jeden zločin a jeden prečin, pričom za prísnejší z nich bolo možné uložiť trest odňatia slobody na 3 roky až 8 rokov, keďže však obžalovaný spáchal zločin opätovne, zvyšovala sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa § 38 ods. 5, ods. 8 Tr. zák. o 1/2-icu, teda mu bolo možné uložiť trest odňatia slobody od 5 rokov a 6 mesiacov až do 8 rokov. Uloženie úhrnného trestu odňatia slobody okresný súdom na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov, teda nebolo možné považovať za trest neprimerane prísny, a to napriek viacerým skutočnostiam, ktoré sú predtým uvedené a vyznievajú v prospech obžalovaného, na ktoré poukázal aj v podanom odvolaní. Nemožno totiž zároveň prehliadnuť, že obžalovaný má za sebou rozsiahlu a bohatú kriminálnu minulosť, keď sa dlhodobo a opakovane dopúšťa rôznej úmyselnej trestnej činnosti, ktorá bola najmä zo začiatku majetkového charakteru, ale neskôr už páchal aj trestnú činnosť násilnej povahy, teda je zrejmé, že doposiaľ uložené tresty, vrátane nepodmienečných trestov odňatia slobody ako najprísnejších druhov trestov, nevedli v dostatočnom rozsahu k jeho náprave a o tom svedčí aj skutočnosť, že sa trestných činov kladených mu za vinu v tomto trestnom konaní, dopustil len necelých 7 mesiacov po vykonaní posledného, 4-ročného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Prvostupňový súd nepochybil ani v tom, keď obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia, keďže tento bol v posledných 10-ich rokoch pred spáchaním trestných činov vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody dlhšej výmery zabezpečí v danom prípade v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, a takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov. Na dosiahnutí ochrany spoločnosti a nápravy obžalovaného sa bude spolupodieľať aj výkon ochranného protialkoholického a protitoxikomanického ústavného liečenia, ktoré mu bolo uložené popri treste.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody krajský súd, po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste, odvolanie obžalovaného v súlade s citovaným ustanovením Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.